

Tit ringja — vit skriva

Er nakað á vási? — Ivamál?
Ein spurningur, ella tíðindi, so ring til okkara.
Vit eru til reiðar!

tíðindablaðið
sosialurin

Lýsingar:

Lýsingarmaður okkara er ráðgevari hjá fyrirkum og einstaklingum í lýsingaspurningum. Hetta verður gjørt uttan meirkostnað fyri lýsaran.

Edith Dahl, fakfelagskvinna í mong ár:

Teir áttu at staðið saman í arbeiðaramálum

— Tað var eitt hart stríð. Høvdu arbeiðskvinnufeløgini ikki staðið so væl saman, høvdu vit ongantið fingið líkaløn. Nú hevði tað neyvan borið til. Tað sigur Edith Dahl, ið var nevndarlimur í Havnar Arbeiðskvinnufelag í 17 ár, og sum hevur verið javnaðarfólk út í æsir, frá tí hon var ung genta.

Edith vaks upp í Vestmanna men fór 15 ára gomul til Havnar í húsplass. Hon giftist og búsetti seg í Havn.

— Men eg kom ikki út í tað produktiva arbeiði fyrr enn umleið 1960. Børnini gingu í skúla, og maðurin bleiv sjúkur. Tá fór eg á Bacalao at arbeiða, tað var einki arbeiði fyri konufólk í Havn tá, uttan kanska í onkrum handli. Bacalao var eitt gott arbeiðspláss, og har dæmdi mær væl. Tað var fiskaturking, ið var stóru arbeiði, ikki sum nú, fiskaarbeiði er treytað av veðri og øðrum.

Edith kom eisini beinavegin í nevndina fyri Havnar Arbeiðskvinnufelag. Føð á aðalfund og bleiv vald. Tað arbeiðið var hon ógvuliga fegin um, ikki minst tí samanhaldið í nevndini var so gott.

— Tað ber illa til at tosa um Havnar Arbeiðskvinnufelag uttan at nevna Andreu ártung. Í

henni høvdu vit eitt stórt menniskja. Politiskt vóru vit ikki altíð samdar, men tá tað snúði seg um at bota um viðurskiptini hjá teimum timaløntu kvinnum, varð øll ósemja skúgvað til viks.

Líkalønin var málið

— Andrea Ártung kom upp í Havnar Arbeiðskvinnufelag longu í 1937, og tá fyrst í 70-árunum fór hon at troyttast. Men vit aðrar settu okkum fyr saman við henni at virka fyr at fáa somu løn fyr sama arbeiði fyr kvinnur og menn. Í nevndini fyr Havnar Arbeiðskvinnufelag sótu tá umframt okkum báðar Emely Nolsøe, Helfried Heinesen og Petrina Christiansen.

— Tað var eitt hart stríð. Høvdu arbeiðskvinnufeløgini tá ikki staðið so væl saman, høvdu vit ongantið fingið líkaløn. Eg ivist í, at tað hevði borið til nú.

— Hvussu bóru tit tykkum at?

— Vit settu einki lønar krav fram uttan tað at vit kravdu somu løn fyr sama arbeiði. Har eigur Fiskepigernes Fagforening rós uppiborið. Tær skrivaðu til okkara og góvu okkum fulltrú til at arbeiða fyr hesum kravi og styðjaðu okkum fult og heilt. Tað var samanhald. Tað harmar meg, tá eg hugsi um, hvat hent er í Vági við Fjallbrúður. Tað gagnaði ikki arbeiðarunum.

— Vit vóru allar samdar um at arbeiða fyr líka løn. Nógvir góðir menn stuðlaðu okkum eisini, bæði javnaðarmenn og aðrir. Sjálvt ein fólkafloksmaður ynskti okkum til lukku, tá sáttmálin, sum tryggjaði okkum líkaløn, var samtyktur.

— Aðrar ósemjur lótu vit fara. Tað er nakað, sum politikararnir í dag ofta gera skeivt. Teir áttu at lagt alt briksl til síðis, tá tað ræður um stór mál,

sigur Edith.

— Frammanundan søgdu vit allar í nevndini, at tá ið okkara mál um líka løn var nátt, lögdu vit frá okkum. Og tað gjørdi vit.

Áttu at samarbeitt

— Eitt annað, sum harmar meg, er, at tjóðveldisflokkurin og javnaðarflokkurin ikki kunnu standa saman í arbeiðaramálum. Teir flokkarnir áttu at gingið somu leið í teimum málunum.

— Vit dugdu at siggja, at virkini ikki kundu ganga við til líka løn, um tað skuldi verða eftir einum degi. Tað bar jú ikki til hjá teimum, sum tey gera nú, at fara út í landsstyrið og krevja pengar. Men vit fingi nógvar ábreiðslur fyr, at vit góttóku at fáa líka løn í trimum stigum.

Arbeiðsgevararnir meira upplýstir

— Eg haldi, at arbeiðs-

gevararnir eru betur upplýstir nú enn fyrr. Nógvir teirra eru glaðir fyr at hava fastar reglur. Teir duga at siggja, at trupulleikar á arbeiðsplássunum ikki geva arbeiðshug.

— Men t. d. av tí, sum er hent í Vági, vita vit, at tað eru teir, ið fegnir vildu, at einki fakfelag var til. Og fara vit út um landoddarnar, kunnu vit bara hugsa um Margaret Thatcher í Englandi, ið arbeiðir fyr at strika øll fakfelag av pappirinum, sigur Edith.

Javnaðarfólk út í æsir

— At eg jattaði at fara í nevndina í Havnar Arbeiðskvinnufelag var tí at eg var javnaðarfólk út í æsir longu tá. Tað bleiv eg longu sum eini 16 ára gomul.

— Tá var ein fundur í dansistovuni í Vestmanna. Petur Mohr Dam togaðist við sambandsflokkinn og sjálfstýris-

flokkinn. Petur Mohr Dam tosaði um at bota um korini hjá teimum eldru. Hann var vakur, og talugávarnar hevði hann. Tá hann var liðugur, steig ein annar fram og segði: — Gev teimum gomlu skinn at virka, tí tey kunnu vinna sær pengar úr ullini. Tá var tað ein maður, sum bað um orðið. Tað var fyrsti javnaðarmaðurin í Vestmanna, Jóannes á Bakkanum: — Hvat skulu tey gomlu gera, sum ikki orka at arbeiða? spurdi hann. Soleiðis sá arbeiðarapolitikkur út í Foroyum tá. Eg haldi, at tá var neistin í mær tendraður. Eg sá tað sum nakað nýtt, og síðan er hugurin bara vaksin. Alla mína tíð havi eg valt javnaðarflokkinn, sigur Edith Dahl, ið nú er fólkapensionistur.